

TUTTI I DIRITTI RISERVATI

FINITO DI STAMPARE DAL DOTT. G. BARDI
TIPOGRAFO DELLA R. ACCADEMIA D'ITALIA
NEL MAGGIO 1941-XIX

INDICE DELLA PARTE II

AVVERTENZA	Pag.	1
----------------------	------	---

TESTO DELLE ISCRIZIONI

TEMPLI MINORI	5
Samada	5
Iwang	7
Tempio grande di Gyantse	8
sKu ṅbum	9

TRADUZIONE

TEMPLI MINORI	Pag.	131
Samada		133
Iwang		135
Tempio grande di Gyantse		136
sKu ṅbum		137

APPENDICE I.

Alcune osservazioni sulle iscrizioni	Pag.	275
Cariche militari		276
Cariche ecclesiastiche o uffici esercitati nei conventi		277
Mestieri		277

APPENDICE II.

Correzioni ed aggiunte ai volumi I-III di Indo-Tibetica	Pag.	279
Il sistema cronologico del Deb t'er sñon po e la cronologia adottata in Indo-Tibetica (Nota del dott. Luciano Petech)		281

INDICI	Pag. 291
I. Termini tecnici	293
a) in Sanscrito	293
b) In Tibetano	293
c) Cinesi	295
II. Sette	295
III. Autori	296
a) Europei	296
b) Cinesi	296
IV. Fonti	296
a) Tibetane	296
b) Cinesi	299
c) Sanscrite	299
V. Nomi geografici	300
a) Tibetani in grafia tibetana	300
b) Tibetani nella grafia delle carte	304
c) di altri paesi	305
VI. Nomi di re, ecc.	305
VII. Nomi di maestri	306
a) in Tibetano	306
b) in Sanscrito	308
VIII. Altri nomi	308
c) in Tibetano	308
d) in Cinese	311
IX. Nomi di dèi (paradisi ecc.)	311
a) in Tibetano	311
b) in Sanscrito	337

AVVERTENZA

Questa seconda parte del quarto volume di Indo-Tibetica raccoglie le iscrizioni più importanti che ho trovato nei monumenti studiati nella prima parte. Ho già detto perchè queste iscrizioni interessano; ci dànno la chiave dei mandala affrescati sulle pareti dei templi, contengono i nomi dei pittori e dei donatori. Le ho copiate fedelmente, riproducendo gli errori e le anomalie ortografiche che sono tuttavia, rispetto alla frequente trascuratezza dei copisti tibetani, piuttosto rare nella traduzione; ogni errore è segnalato e corretto.

Consiglio di leggere insieme la descrizione delle cappelle del Kumbum fatta nella prima parte e la traduzione delle iscrizioni perchè molto spesso queste sono così precise e particolareggiate che io non avrei potuto dire di più e meglio.

I.

TESTO DELLE ISCRIZIONI

TEMPLI MINORI

Samada.

སུ། བདེ་གཤེགས་བཟུན་འཛིན་སྐྱང་བཅུན་ཞེ་སྤེའི་མཚན།
དང་པོ་ཚས་ལ་བར་གྱི་ཚོག།
མྱ་མཛེན་སྤོ་གོས་བཟུན་པ་འེས།
གཡས་ཅུ་མདོག་གྱི་ཕྱི་འབྲངས་སུ།
འགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཁྱ་བཞི་ཚད།
འད་མདངས་འཛིན་པ་བཞེངས་གྱུར་ད་ཀྱང།
ཕྱོགས་འདིར་བཟུན་པ་གནས་ཕྱིར་དང།
དང་པོ་འེ་སྤོ་མ་སྐར་གྱུར་ད་པ།
ཞེ་སྤེ་བཀྲ་ཤིས་འགོན་པོ་དང།
དོ་ཇེའི་སྤོ་གོགས་ནལ་འབྱུར་ད་པ།
བསོད་ནམས་མྱིང་ལ་ཀྱ་མཚོ་འེས།
སྤོ་པ་གཉིས་གྱི་བསོད་ནམས་སུ།
བདག་གྱིས་འབད་པ་དྲག་པོ་འེས།

འཇམ་དབྱངས་བཞེངས་པའི་དག་བ་འདིས།

བསྟན་པ་རིང་དྲག་ནས་བ་དང།

འགྲོ་བས་གཉིས་མེད་དོན་མཐོང་ཤོག།

| ༥

ཡོངས་ཀྱི་དོན་དྲུབ་ཤེས་གཉེན་མཚོག།

བསྟན་ལས་བདད་ཅིང་ལྷན་དག་བའི།

བཤེས་གྱུར་དམ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདད།

མཐོན་དམན་ཀན་གྱི་གཉེན་གྱུར་ཅིང།

| ༢

ཚས་ཕྱིར་རྟེན་པ་བྱད་གསོད་བ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནི་རྒྱན་དང་ལྷན།

བདད་ཅི་ཁ་འབྱེད་སློ་གོས་ཀྱི།

ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་ཐགས་དམ་མཛད།

| ༣

དས་གསྟེན་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པའི།

སྒྲ་གསུང་ཐགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱལ་བ།

རིགས་གསུམ་བཞེངས་པའི་དག་བ་ཡིས།

སྤྱད་གསུམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཀན།

| ༣

སྤྱིང་རྗེས་གཞི་ལ་བཏེན་ནས།

ཤེས་རབ་ལ་དོག་བདད་ཅི་ཡི།

མཐ་ཡིས་ཉོན་མོངས་དག་འཛོམས་ཤིང།

ཡི་ཤེས་བདད་ཅི་འཕྲང་བར་ཤོག།

| ༥

ཡོངས་ཀྱི་སྒྲ་མར་གྱུར་ད་པ་སྒྲུང་བཅུན་ཐགས་ད་མ་འདྲི།
དབྱུས་གཙང་ཀན་ཏུ་སྒྲུང་ཡི་ཕྱི་མཐན་པ།
འདྲོད་པའི་དབང་གྱིས་སྒྲ་མཐན་མང་འོངས་ཀྱང་།
ཐགས་མཉེས་བྱ་ཕྱིར་གཞོན་ན་འོད་སྟགས་ཀྱིས། | ༡
མཐས་པ་ཆེན་པོ་བྱས་ཟེའི་རེགས།
པན་ཚེ་རར་སྒྲིས་མ་དྲི་ལ།
དཀའ་བས་གཉེར་ཅིང་མག་བྱས་པས།
ན་ཚོད་འདས་ཤིང་ཡན་ལག་གྲོང་གྱུར་ད་ཀྱང་། | ༢
གསང་བའི་དབང་གྱིས་འདི་ལས་སྒྲག་པ་སྟེད།
དེ་ཡང་ཉིད་གཞན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཕྱིར་ལས།
ཆོ་འདིར་གྲགས་པ་བཞེད་ཕྱིར་ཆོག་ཙམ་སྟེད། | ༣

Iwang.

Cappella centrale.

ས་སྟེ། ཀྱི། སྒྲིང་བཞི་མཚོག་སྟོ་ཡི་ཇོམ་བྱ་སྒྲིང་།
སྒྲིང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བཞུགས་ཡུལ་རྒྱང་རོ་རུ།
ཡོན་བདག་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཀོན་རིག་བཟའ་མེ་ཡིས།
སངས་རྒྱས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྒྲས།
བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།
རྒྱ་སྦྱར་ཡོན་བདག་འཁོར་བཅས་དང་།

བདག་དང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་ནམས།
སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ཤོག།
ནམོ་བྱ་དར་ཡ། རིམ་སྒྲུལ་འཛོར་གྱི་གར་ལྷགས།
ཁོ་ཐོ་འབྲི་ཕྱག་གྱུ་ལ་མཚན་གྲགས། ॥

Cappella di Ts'e dpag med.

བདེ་བར་གཤེགས་འབྲི་བ་ལི་ལྷགས་
སི་མཐན་
ལོ་རྒྱུང་དབང་བང་འདགས་(1)།

.

ས་འཛེལ་(2)་་་་་གཟིགས་

.

གཙང་ཁང་ནང་གི་རིམ་འཕས་འཇམ་དཔལ་

Tempio grande di Gyantze.

ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུལ་བཟང་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤ་ཅུ་ལྷའི་ཞིང་ཁམས་འདི། དད་པའི་
སྟོབས་འཆང་་་་་་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤྱང་ཕྱིར། དགོས་ཀྱི་སྦྱོན་བདག་
ཚོས་གྱུ་དཔལ་བཟང་གིས་བསྐྱབས། རིམ་མཁས་པ་དཔོན་གང་བཟང་གིས་

(1) Lettura dubbia.

(2) *sic*, forse per: *aja sa?* (mongolo *jasak*) cfr. LAUFER, *Loan-words in Tibetan*, n. 174.

བྱེས། དག་བ་འདི་ཡིས་པ་མས་གཙོ་བྱས་པའི་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་
མ་ལུས་པས་གཟུགས་སྒྲ་རྣམ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཚུར་གྱར་ཅིག། ལྷ་མ་ལྷར་བཅས་
དེ་ལྷར་འགྲུབ་པར་མཛོད་(1) ॥

ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲལ་བཟང་བཟུང་དང་ཉི་ཤ་རྩ་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་འདིའི་དགོས་ཀྱི་
སྦྱོན་བདག་དབང་པའི་འཁར་བྱིར་ཅེ་སྟེ་དགོས་སྤྱོད་ཞེས་བྱས་བཤྱིས། རི་མོ་མཁའ་ས་
པ་སྟེ་མོ་བཟང་རི་.....གིས་བྱེས།

བདག་གི་དག་བ་འདིས་མཚོན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས།

དས་གསུམ་དག་བ་ཇི་སྟེ་ཡོད་པ་ཀུན།

གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ།

སྦྱབས་མཚོག་གསུམ་གྱི་བདེན་པས་འགྲུབ་གྱར་ཅིག ॥

sKu ABUM

PRIMO GRADONE

Cappella terza.

ན་མོ་བཟོ་བུ་ན་ཡེ། ཕྱག་ན་རྩི་ཇི་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་འདིའི་ལྷོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ངས་ལ། ཕྱག་ན་རྩི་ཇི་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་ལྷ་སྦྱོར་ཅུ་རྩ་བཞིའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་བཀོད་པ། དཔུང་ཟུར་གཡས་གཡོན་ན་རྩི་ཇི་འཆང་དང་།
ལྷ་ཆེན་གྱི་སྒྲ་འདྲ་དང་བཅས་པའི་ཞིང་ཁམས་འདིའི་དགོས་ཀྱི་སྦྱོན་བདག་རྩི་ཇི་

(1) Cfr. BUSTON, Descrizione del tempio di Žalu, *tsa*, fol. 12, b.

འཛིན་པ་ཆེན་པོ་སྒྲ་མ་མ་ལུང་པ་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱིས་བསམ་སྦྱར་དང་པས་བསྐྱབས།
ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་ལ་ཕུག་ན་རྩེ་རྩུ་ཙ་ཀྱི་སྒྲུལ་པའི་ཁྱོ་བའི་ཚྭས་དང་བཅས་
པ། རྩེང་གི་དབུང་རྩེར་ན་སྒྲ་མའི་སྒྲ་འདྲ་གཉིས་དང་བཅས་པ་འདིའི་དགོས་ཀྱི་
སྦྱོན་བདག་རྒྱང་རྩེ་ས་ལུ་པ་འགར་བཅུན་གྱིས་བགྱིས། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་ལ་བྱ་
བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་གར་མཁན་མཆོག་གི་བདག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་
དབུས་ན་ཕུག་ན་རྩེ་རྩུ་པར་མཁན་མཆོག་། སྒྲ་མའི་གསྐྱོན་པོ་ཞལ་དུ་ཕུག་བཅུ་
དྲུག་པ། རྩེ་ལ་པའི་གར་སྐྱབས་པའི་དུང་ཕུག་ན་རྩེ་རྩུ་བཅུ་བདན་མ་དང་།
གཞོན་སྦྱོན་གར་མཁན་མཆོག་གཙོ་འཁོར་གསུམ། གཡོན་ཕྱོགས་ན་རྩེ་རྩུ་ས་འོག་
ནས་གསུངས་པའི་ཕུག་ན་རྩེ་རྩུ་ས་འོག་གཙོ་འཁོར་བདན་དང་། སྦྱང་ཚར་ལ་
འབྱུང་བོ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་རིས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་འོག་ན། ཕུག་རྩེར་
གར་མཁན་མཆོག་གི་འཁོར་། རྒྱལ་ཆེན་རྣམས་ཐོས་སྐྱོས། གཞོན་སྦྱོན་དྲུག་བདག་
བརྒྱད། རྩེ་དཔོན། སྦྱབས་ཆེན། སྦྱངས་ཆེན་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྦྱང་བ། འཕྱོག་
མ་མ་མོ་སྦྱོན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དགོས་ཀྱི་སྦྱོན་
བདག་དུང་གཉིས་ནི་རི་མོ་མཁས་པ་དཔོན་མོ་ཆེ་ཀྱུ་ཀུན་དགའ་བ་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱིས་
བཟབས།

དེའི་དགོས་བས་ཡོན་མཆོད་འཁོར་དང་བཅས་རྣམས།

གནས་སྐབས་མི་མཐན་ཕྱོགས་ཀུན་ཞི་བ་དང་།

མཐར་ཐུག་རྩེ་རྩུ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཉིད།

སྐར་བཞི་དུ་གེགས་མེད་འགྲུབ་པར་ཤོག།

Cappella quarta.

ན་མོ་བ་ཐོ་བོ་ར་ཏ་ཡེ། མེ་ཅེགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་འདི་དབུས་ན། མས་ཇེ་ས་
སྐྱ་པ་ཏེ་ད་མཛད་པའི་ཁྱོ་བོ་མེ་ཅེགས་སྐྱ་མདོག་དང་ཁ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་
མེ་རིའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའི། གཡས་ན་མཁའ་འགྲོ་མེ་ཅེགས་སྐྱ་མོ་ཕྱག་
གཉིས་མ། གཡེན་ན་ཁྱོ་བོ་མེ་ཅེགས་སྐྱ་མདོག་ནག་མོ་གདེར་མ་ལྷགས་རྣམས་ལྷེ་
སྐྱར་བཞུགས་པའི་.....དོན་ལྡན་བདག་ཉིད། སྤང་གི་དབྱང་རྩར་ལ་ས་འཁྱར་
ཞལ་སྤྱོད། ས་པ་ཏ་ཁ་དཔོན། འོག་ཚར་ལ་སྐྱ་.....(1)བརྟུང་དང་། འདོད་ཡོན་ལྡན་
ལྷ་མོ་དང་། ལྷ་ཕྱགས་ཀྱི་ངོས་ལ་.....གཤམ་ཇེ་གཤེད་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་
པ་དང་། ཁྱོ་བོ་བགེགས་མཐར་བྱེད་སྐྱ་མདོག་སྐྱ་མོ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བརྟུང་བ།
སྤྱད་ཚར་ལ་རི་ཁྱོད་ལོ་མ་གྲོན་མ། གདགས་དཀར་ཅན། ལྷ་མོ་འདྲ་ཟེར་ཅན།
སྤྱད་ཚར་ལ་གར་མགོན་ལུས་དལ། བུས་པ་དཔག་བསམ་གྱིང་དང་བཅས་པ་དང་།
ནལ་ཕྱགས་ཀྱི་ངོས་ལ་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་ཁྱོ་བོ་མེ་ཅེགས་སྐྱ་མདོག་ལྷང་ནག་
ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ། མེ་ཅེགས་རིགས་བཞིས་བསྐྱར་བ། སྤྱད་ཚར་ལ་
རྣམ་འཛུམས་ཀྱི་རྟུང་རིས། སྤྱད་ཚར་ལ་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་མོ། སྐྱ་གོང་ལ་དོ་ཇེ་སྤང་
བ་ནས་གསུངས་པའི་གཟུངས་.....མོ་ལྷ་དང་བཅས་པ་བཀོད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ལྷེ་
སྐྱ་གཙོ་འཁོར་གྱི་སྤྱན་བདག་རྒྱང་འཁར་ཐང་དཔེ་བས་བགྱིས། རི་མོ་ཞིང་ཁམས་
གཉིས་ཀྱི་སྤྱན་བདག་སྐྱ་མ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཁས་སྤྱོད་པས་བུས། ལྷ་
བཟོ་མཁས་པ་དཔོན་བཙུན་པ་ཡབ་སྐུས་དང་། རི་མོ་མཁས་པ་དཔོན་དག་སྤྱོད་ཤེས་
རབ་དཔལ་བཟང་པ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཟབས། དག་ལེགས་འཕེལ ॥

(1) Probabilmente སྐྱ་.

